

เขตอำนาจสากลกับอาชญากรรมการรุกราน*

UNIVERSAL JURISDICTION AND THE CRIME OF AGGRESSION

วชิรศักดิ์ คณชัย^{1*}, ประสิทธิ์ เอกบุตร¹

Vachirasak Canachai^{1*}, Prasit Aekaputra¹

¹คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ปทุมธานี ประเทศไทย

¹Faculty of Law, Rangsit University, Parthum Thani, Thailand

*Corresponding author E-mail: vachirasak2557@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดว่าด้วยการใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมสากลในภาพรวม เพื่อศึกษาพื้นฐานทางกฎหมายที่รองรับการใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมสากลโดยศาลระหว่างประเทศและศาลภายในของรัฐ และเพื่อเสนอแนะแนวทางการใช้เขตอำนาจสากลเหนือความผิดฐานอาชญากรรมการรุกราน ผลการวิจัยพบว่า

1) แนวคิดเกี่ยวกับเขตอำนาจสากลโดยศาลระหว่างประเทศและศาลภายในของรัฐได้ถือกำเนิดมาจากการพิจารณาคดีของศาลทหารนูร์มเบิร์ก การพิจารณาคดีของศาลทหารโตเกียว การพิจารณาคดี Eichmann โดยศาลภายในของอิสราเอล และการพิจารณาคดี the Arrest warrant โดยศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ หรือ ศาล ICJ (International Court of Justice) ได้กลายเป็นบรรทัดฐานทางกฎหมายที่สำคัญในการใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมการรุกรานโดยศาลระหว่างประเทศและศาลภายในของรัฐในปัจจุบัน

2) แนวคิดแนวคิดและวิวัฒนาการเกี่ยวกับเขตอำนาจสากลโดยศาลระหว่างประเทศและศาลภายในของรัฐบนพื้นฐานของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ บนพื้นฐานของกฎหมายสนธิสัญญาระหว่างประเทศ และบนพื้นฐานของกฎหมายภายในของรัฐ มีหลักการและเหตุผล และทางปฏิบัติที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน

3) การใช้เขตอำนาจสากลเหนือความผิดฐานอาชญากรรมการรุกรานโดยศาลระหว่างประเทศและศาลภายในของรัฐถือว่าเป็นกลไกที่สำคัญประการหนึ่งในการที่จะไม่ปล่อยให้ผู้กระทำความผิดฐานอาชญากรรมการรุกรานลอยนวลพ้นผิดไปโดยมิได้รับการลงโทษ หากแต่มีความเป็นไปได้น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับแนวทางการใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมระหว่างประเทศร้ายแรงฐานอื่น

คำสำคัญ: การใช้เขตอำนาจสากล, อาชญากรรมการรุกราน, กฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ, กฎหมายสนธิสัญญา

Abstract

The aim of this study was to study overall picture of the concept of exercising universal jurisdiction over universal crimes, to study legal basis for exercising universal jurisdiction over the

universal crimes by international tribunals and national courts and to propose guidelines for exercising universal jurisdiction over the crime of aggression. The study's findings are shown as followed:

1) The concept of universal jurisdiction exercised by international courts and national courts do stem from the trial of Nuremberg Military Court, the trial of Tokyo Military Court, the Eichmann case by Israel's domestic court and the Arrest Warrant case by the ICJ (the International Court of Justice). These cases have become a significant basis for International Courts and Domestic Courts in terms of exercising universal jurisdiction over the crime of aggression for the present time.

2) The concept and evolution of universal jurisdiction exercised by international courts and national court based on customary international law, international treaty and domestic law relied clearly on different principles, rationales and practices.

3) The exercise of universal jurisdiction over the crime of aggression by international and national courts is considered as an important legal mechanism not to let any individuals who commit the crimes of aggression go unpunished. However, the possibility of success is very slim if comparing to the exercise of universal jurisdiction over other serious international crimes.

Keywords: Exercising Universal Jurisdiction, The Crime of Aggression, Customary International Law, Treaty Law

บทนำ

หลักการใช้เขตอำนาจทางอาญาของรัฐเหนืออาชญากรรมที่เกิดขึ้นสามารถจำแนกออกเป็น 5 หลักการ ดังนี้ คือ 1) หลักดินแดน (territorial principle) 2) หลักสัญชาติ (nationality principle) 3) หลักคนชาติเป็นผู้ถูกระทำ (passive personality principle) 4) หลักป้องกัน (protective principle) และ 5) หลักสากล (universality principle) อนึ่ง อาชญากรรมการรุกราน (crime of aggression) ถือว่าเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศร้ายแรงที่สุดชนิดหนึ่งซึ่งอยู่ในความห่วงใยของประชาคมระหว่างประเทศโดยรวมและอยู่ในเขตอำนาจของศาลอาญาระหว่างประเทศ หรือ ศาล ICC (International Criminal Court) ตามความในบทบัญญัติข้อ 5(d) และข้อ 8bis แห่งธรรมนูญกรุงโรมฯ นั้น เป็นอาชญากรรมที่จะต้องถูกดำเนินคดีภายใต้หลักสากลเพราะการก่ออาชญากรรมการรุกรานดังกล่าวถือว่าการกระทำที่ไม่สอดคล้องและละเมิดกฎบัตรสหประชาชาติโดยชัดแจ้ง รวมทั้งยังเป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศโดยรวม (Malcolm N. Shaw, 2017) อนึ่ง ภายหลังจากยุติลงของสงครามโลกครั้งที่ 2 อาชญากรรมการรุกราน หรือ อาชญากรรมต่อสันติภาพ (crime against peace) ตามที่บัญญัติไว้ในบทบัญญัติข้อ 6(a) แห่งธรรมนูญศาลทหารนูเรมเบิร์ก (Nuremberg Military Tribunal) และในบทบัญญัติข้อ 5(a) แห่งธรรมนูญศาลทหารโตเกียว (Tokyo Military Tribunal) นั้น ถือว่าเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศที่ร้ายแรงที่สุดชนิดหนึ่ง โดยศาลทหารนูเรมเบิร์กได้ตัดสินไว้ว่า การก่อสงครามการรุกรานไม่ใช่แค่เป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศธรรมดาอย่างหนึ่งเท่านั้น หากแต่การก่อสงครามการรุกรานเป็น

อาชญากรรมระหว่างประเทศที่ชั่วร้ายที่สุด (supreme international crime) เพราะอาชญากรรมการรุกรานเป็นอาชญากรรมที่รวมความชั่วร้ายทั้งปวงไว้ในตัวมันเอง อนึ่ง อาชญากรรมร้ายแรงระหว่างประเทศย่อมถูกก่อตั้งโดยปัจเจกชน มิใช่ก่อตั้งโดยรัฐที่เป็นนามธรรม ด้วยการลงโทษปัจเจกชนผู้ก่ออาชญากรรมเช่นว่านั้นเท่านั้นจึงอาจทำให้การใช้บังคับกฎหมายอาญาระหว่างประเทศมีผลได้อย่างแท้จริง (International Military Tribunal, 1946)

ปัจจุบัน ศาล ICC สามารถใช้เขตอำนาจเหนืออาชญากรรมการรุกรานได้ตั้งแต่วันที่ เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม ค.ศ. 2018 ตามข้อมติสมัชชารัฐภาคีแห่งธรรมนูญกรุงโรมฯ ที่ Resolution ICC-ASP/16/Res.5 ลงวันที่ 17 ธันวาคม ค.ศ. 2017 อย่างไรก็ดี รัฐภาคีแห่งธรรมนูญกรุงโรมฯ จำนวนทั้งสิ้น 125 รัฐ (International Criminal Court, 2025) มีเพียง 49 รัฐภาคีเท่านั้นที่ได้ยื่นสัตยาบันสารหรือสารแสดงการยอมรับเขตอำนาจศาล ICCเหนืออาชญากรรมการรุกราน (United Nations Treaty Collection, 2025) แม้ว่าคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ หรือ UNSC (United Nations Security Council) สามารถออกข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงเกี่ยวกับการกระทำการรุกรานและยื่นเรื่องอาชญากรรมการรุกรานให้อัยการประจำศาล ICC ดำเนินการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงเพื่อฟ้องร้องดำเนินคดีความผิดฐานอาชญากรรมการรุกรานต่อศาล ICC ได้ตามบทบัญญัติข้อ 13(b) ประกอบข้อ 15ter แห่งธรรมนูญกรุงโรมฯ โดยไม่ต้องคำนึงว่าอาชญากรรมการรุกรานเช่นว่านั้นได้เกิดขึ้นในดินแดนของรัฐใดในประชาคมระหว่างประเทศ แต่ในทางปฏิบัติ UNSC มีแนวโน้มที่จะใช้อำนาจยับยั้ง (veto) ตามบทบัญญัติข้อ 27(3) แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ เพื่อมิให้มีข้อมติใดๆ อันจะเป็นการให้ความเห็นชอบสำหรับการยื่นเรื่องอาชญากรรมการรุกรานให้ศาล ICC ดำเนินคดี ทั้งนี้เพราะเหตุว่า UNSC มีลักษณะเป็นองค์กรทางการเมือง (a political organ) ที่คำนึงถึงประโยชน์แห่งสันติภาพและความมั่นคง (interest of peace and security) เป็นสำคัญ มากกว่าที่จะมีลักษณะเป็นองค์กรตุลาการ (a judicial body) ที่จะต้องคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรม (interest of justice) เป็นสำคัญ (Micheal Wood & Eran Sthoeger, 2022)

เขตอำนาจสากล หมายถึง การที่รัฐทั้งปวงในประชาคมระหว่างประเทศมีเขตอำนาจที่จะดำเนินคดีอาชญากรรมสากลที่เกิดขึ้นในประชาคมระหว่างประเทศโดยไม่ต้องคำนึงว่าคนชาติของรัฐใดเป็นผู้ก่ออาชญากรรมสากลหรืออาชญากรรมสากลเช่นว่านั้นได้เกิดขึ้นในดินแดนของรัฐใด การใช้เขตอำนาจสากลของรัฐเหนืออาชญากรรมสากลดังกล่าวนี้จึงมีลักษณะเป็นการใช้เขตอำนาจแทนหรือกระทำในนามของประชาคมระหว่างประเทศโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมสากลซึ่งอยู่ในความหวังโยของประชาคมระหว่างประเทศโดยรวมอันเป็นการช่วยกันรักษาไว้หรือสถาปนากลับคืนมาซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ (Cedric Ryngaert, 2015) อนึ่ง การจัดตั้งศาลทหารนูเริ่มเบิร์กและการจัดตั้งศาลทหารโตเกียวขึ้นภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลง และ การพิจารณาคดี the Arrest warrant ในปี ค.ศ. 2002 โดยศาล ICJ ถือว่าเป็นกรณีศึกษาที่น่าสนใจเกี่ยวกับการใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมระหว่างประเทศที่ร้ายแรงโดยศาลระหว่างประเทศ (I.C.J. Reports, 2002) และ กรณีการพิจารณาพิพากษาคดี Adolf Eichmann โดยศาลภายในของอิสราเอลในปี ค.ศ. 1962 ถือว่าเป็นกรณีศึกษาที่น่าสนใจของการใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมร้ายแรงระหว่างประเทศโดยศาลภายในของรัฐ (Seta Makoto, 2015) ซึ่งรัฐทั้งปวงในประชาคมระหว่างประเทศอาจนำมาเป็นแนวทางสำหรับการประยุกต์ใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมการรุกรานอันเป็นรูปแบบของการใช้กำลังที่รุนแรงที่สุดในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและละเมิดกฎบัตรสหประชาชาติอย่างชัดแจ้งโดยจะไม่

ปล่อยผู้กระทำความผิดไปโดยมิได้รับการลงโทษ (Go Unpunished) ตามเจตนารมณ์ของการก่อตั้งศาล ICC ภายใต้ธรรมนูญกรุงโรมฯ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดที่ว่าด้วยการใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมสากลในภาพรวม
2. เพื่อศึกษาพื้นฐานทางกฎหมายที่รองรับการใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมสากล
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการใช้เขตอำนาจสากลเหนือความผิดฐานอาชญากรรมการรุกราน

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจาก ตำรา งานวิจัย บทความ เอกสารวารสารกฎหมาย คำพิพากษาของศาลระหว่างประเทศ คำพิพากษาของศาลภายในของรัฐ มติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ มติสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ และข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่เกี่ยวข้องกับเขตอำนาจสากลและอาชญากรรมการรุกราน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Qualitative Content Analysis) และวิธีการตีความกฎหมายระหว่างประเทศ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดการใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมระหว่างประเทศที่ร้ายแรงในภาพรวม พื้นฐานทางกฎหมายที่รองรับการใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมสากลตามที่ปรากฏในเอกสารทางกฎหมาย และคำพิพากษาของศาลระหว่างประเทศและศาลภายในของรัฐที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดที่ว่าด้วยการใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมสากล

แนวคิดที่ว่าด้วยอาชญากรรมสากล (Universal Crimes) คือ แนวคิดที่พยายามจะกำหนดให้อาชญากรรมร้ายแรงทุกชนิดที่ส่งผลกระทบต่อประชาคมระหว่างประเทศโดยรวมในลักษณะที่อาจเกิดขึ้นจากบริบทของสงครามหรือในลักษณะที่เป็นพฤติกรรมรุนแรงของตัวแสดงที่ทรงอิทธิพลในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เช่น มีการกระทำที่ละเมิดต่อหลักนิติธรรมระหว่างประเทศ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือ ละเมิดต่อกฎเกณฑ์แบบแผนทางศีลธรรม (Moral Norms) หรือ ละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานอย่างร้ายแรง ย่อมถือได้ว่าเป็นความผิดอาชญากรรมสากล จึงอาจกล่าวได้ว่า กฎเกณฑ์อันเป็นแบบแผน (Norms) ที่สถาปนาหลักอาชญากรรมสากลอาจมีมูลฐานมาจากหลักศีลธรรม จริยธรรม ศาสนา ปรัชญา กฎหมายภายในของรัฐ กฎหมายระหว่างประเทศ หรือ หลายมูลฐานรวมกัน ดังนั้น การกระทำที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมสากลมีเกณฑ์พิจารณา 5 ประการ ดังนี้ คือ (1) การกระทำใดที่ละเมิดคุณค่าหรือผลประโยชน์สากลอันเป็นรากฐานอย่างชัดเจน (2) การกระทำใดที่อาจถูกลงโทษได้อย่างเป็นสากลเพราะเป็นความผิดร้ายแรงในตนเอง (3) การกระทำใดอันเป็นที่ยอมรับว่าเป็นเรื่องที่น่ากังวลของประชาคมระหว่างประเทศอย่างร้ายแรง (4) บรรทัดฐานต้องห้ามซึ่งเป็นรากฐานที่เป็นบ่อเกิดแห่ง

กฎหมายระหว่างประเทศ และ (5) ความรับผิดชอบทางอาญาและการดำเนินคดีทางอาญาไม่จำเป็นต้องร้องขอความยินยอมของรัฐที่เกี่ยวข้อง (Terje Einarsen, 2012)

อาชญากรรมร้ายแรงที่ถือว่าเป็นอาชญากรรมสากลประเภทแรกซึ่งอยู่ภายใต้การใช้เขตอำนาจสากลซึ่งเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในประชาคมระหว่างประเทศมากกว่าสามศตวรรษ คือ การกระทำอันเป็นโจรสลัด (Piracy) ในทะเลหลวงซึ่งไม่อยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยของรัฐใด จึงถือว่าการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นศัตรูของมนุษยชาติทั้งปวง (*Hostis humani generis*) ดังนั้น รัฐทั้งปวงในประชาคมระหว่างประเทศจึงสามารถใช้เขตอำนาจสากล (Universal Jurisdiction) เพื่อปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดในทะเลหลวงได้ (Michael P. Scharf, 2012) อนึ่ง บทบัญญัติข้อ 105 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 หรือ UNCLOS 1982 (United Nations Convention on the Law of the Sea) ได้กำหนดไว้ว่า “ในทะเลหลวงหรือในที่อื่นใดนอกเขตอำนาจของรัฐใด รัฐทุกรัฐอาจยึดเรือหรืออากาศยานโจรสลัด หรือเรือ หรืออากาศยานซึ่งถูกยึดไปโดยการกระทำอันเป็นโจรสลัดและอยู่ภายใต้การควบคุมของโจรสลัดและอาจจับกุมบุคคลและยึดทรัพย์สินบนเรือนั้นได้ ศาลของรัฐซึ่งดำเนินการยึดอาจวินิจฉัยโทษที่จะลงและยังอาจกำหนดการที่จะต้องกระทำเกี่ยวกับเรืออากาศยาน หรือทรัพย์สิน โดยไม่เป็นการตัดสิทธิของบุคคลที่สามซึ่งกระทำการโดยสุจริต”

นอกจากนี้ การใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมสากลสามารถจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ ดังต่อไปนี้ คือ (1) การใช้เขตอำนาจในการกำหนดลักษณะและองค์ประกอบของความผิดสากล (Prescriptive Jurisdiction of Universal Crime) และ (2) การใช้เขตอำนาจในเชิงบริหาร (Executive Jurisdiction) หรือเขตอำนาจในการใช้บังคับกฎหมายลงโทษผู้กระทำความผิดสากลนั้น (Enforcement Jurisdiction) หากผู้กระทำความผิดสากลนั้นถูกจับกุมในเขตอำนาจรัฐของตนเอง (Morten Bergsmo, 2010)

2. พื้นฐานทางกฎหมายที่รองรับการใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมสากล

การที่รัฐทั้งปวงในประชาคมระหว่างประเทศสามารถใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมสากลได้จะต้องมีเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่งใน 5 อย่าง ดังต่อไปนี้ คือ

1) อาชญากรรมระหว่างประเทศนั้นละเมิดคุณค่าและผลประโยชน์สากลขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน เป็นการกระทำต่อสหประชาชาติและบุคคลากรของสหประชาชาติ เป็นภัยคุกคามหรืออาชญากรรมข้ามชาติ และเป็นการละเมิดต่อหลักการของกฎบัตรสหประชาชาติเป็นที่ยอมรับว่ามีสถานะเป็นกฎหมายบังคับเด็ดขาดที่หลักกฎหมายระหว่างประเทศอื่นจะขัดหรือแย้งไม่ได้

2) อาชญากรรมระหว่างประเทศนั้นได้รับอนุญาตให้ถูกลงโทษได้อย่างเป็นสากลเพราะเป็นความผิดชั่วร้ายในตัวเอง โดยจะต้องถูกลงโทษตามทฤษฎีแห่งความยุติธรรมทางอาญาแบบแก้แค้นทดแทน (retributive justice) ได้อย่างชอบธรรม เพื่อไม่ปล่อยให้ผู้กระทำความผิดไปโดยไม่ได้รับการลงโทษ โดยไม่คำนึงถึงเวลาและสถานที่ที่มีการก่ออาชญากรรมร้ายแรงเช่นนั้น

3) อาชญากรรมระหว่างประเทศนั้นต้องเป็นที่ยอมรับว่าเป็นอาชญากรรมร้ายแรงที่อยู่ในความห่วงใยของประชาคมระหว่างประเทศโดยรวมและเป็นหน้าที่ของรัฐทุกรัฐที่จะใช้เขตอำนาจในทางอาญาของตนเหนือปัจเจกชนเพื่อป้องกันและปราบปรามการก่ออาชญากรรมและนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอาญาระหว่างประเทศ

4) อาชญากรรมระหว่างประเทศนั้นต้องมาจากบ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันและใช้บังคับได้ เป็นต้นว่า สนธิสัญญาพหุภาคี จารีตประเพณีระหว่างประเทศ และหลักทั่วไปแห่งกฎหมายระหว่างประเทศตามข้อ 38 แห่งธรรมนูญศาล ICJ ประกอบข้อ 92 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ ข้อมติของ UNSC ที่ได้ใช้อำนาจภายใต้หมวด 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ และบรรทัดฐานอาชญากรรมสากลที่มาจากมูลฐานทางกฎหมายหลายประการรวมกัน (ทั้งสนธิสัญญาและจารีตประเพณี) หรือ

5) อาชญากรรมระหว่างประเทศนั้นจะต้องมีบทกำหนดว่าด้วยความรับผิดชอบทางอาญาและการดำเนินคดีโดยไม่ต้องขึ้นอยู่กับความยินยอมของรัฐที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าอาชญากรรมนั้นจะเกิดขึ้นในดินแดนของรัฐใด คนชาติของรัฐใดเป็นผู้กระทำหรือผู้เสียหายเป็นคนชาติของรัฐใด รัฐทั้งปวงสามารถใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมร้ายแรงระหว่างประเทศนั้นได้ (Terje Einarsen, 2012)

2.1 การใช้เขตอำนาจสากลบนพื้นฐานของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ

กฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศมีบ่อเกิดจาก (1) ทางปฏิบัติของรัฐ (state practice) และ (2) ความเห็นหรือความเชื่อมั่นว่าเป็นกฎหมายของรัฐที่เกี่ยวข้องหรือรัฐที่มีส่วนได้เสียในทางปฏิบัติเช่นว่านั้นและยึดถือปฏิบัติตามนั้น (*Opinio Juris*) โดยไม่คัดค้านว่าสิ่งที่ยึดถือปฏิบัตินั้นมีใช้กฎหมาย (Jean M. Henckaerts, 2005) การใช้เขตอำนาจสากลบนพื้นฐานของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ (Customary International Law) จึงหมายความว่า การที่รัฐใช้เขตอำนาจสากลในทางอาญาเหนืออาชญากรรมร้ายแรงใดๆ ที่ขัดต่อกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศไม่ว่าอาชญากรรมเช่นว่านั้นจะก่อขึ้นโดยคนชาติของรัฐใดหรือเกิดขึ้นในดินแดนของรัฐใด โดยจารีตประเพณีระหว่างประเทศดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นบ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศที่เก่าแก่ที่สุดหรือเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดก็ได้ (Morten Bergsmon & LING Yan, 2012) โดยบทบัญญัติข้อ 38(1)(b) แห่งธรรมนูญศาล ICJ ได้กำหนดไว้ว่า “ศาลนี้ซึ่งมีหน้าที่พิพากษาพิพากษาคดีกรณีมีข้อพิพาทที่มาสู่ศาลตามกฎหมายระหว่างประเทศจะต้องใช้ (b) จารีตประเพณีระหว่างประเทศในฐานะเป็นหลักฐานทั่วไปซึ่งได้รับการรับรองว่าเป็นกฎหมาย”

นอกจากนี้ หลักการพรินซ์ตันว่าด้วยเขตอำนาจสากล (Princeton Principles on Universal Jurisdiction) ได้กำหนดประเภทของอาชญากรรมระหว่างประเทศร้ายแรงที่รัฐสามารถใช้เขตอำนาจสากลบนพื้นฐานของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศไว้ 7 ประการ ดังต่อไปนี้ คือ (1) การกระทำการอันเป็นโจรสลัด (2) การค้าทาส (3) อาชญากรรมสงคราม (4) อาชญากรรมต่อสันติภาพ (5) อาชญากรรมต่อมนุษยชาติ (6) อาชญากรรมการทำลายล้างเผ่าพันธุ์ และ (7) อาชญากรรมการทรมาน (Princeton University, 2001)

อย่างไรก็ดี การใช้เขตอำนาจสากลบนพื้นฐานของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศมีลักษณะที่สำคัญดังต่อไปนี้ คือ (1) การใช้เขตอำนาจสากลของรัฐโดยไม่คำนึงถึงสถานที่ที่มีการก่ออาชญากรรมขึ้น สัญชาติของผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ก่อการ สัญชาติของผู้เสียหาย หรือความเชื่อมโยงอื่นใดของรัฐที่ใช้เขตอำนาจสากลนั้น (2) การใช้เขตอำนาจสากลจะต้องเป็นการปราบปรามอาชญากรรมที่ก่อขึ้นโดยคนชาติอื่นและก่อขึ้นภายนอกดินแดนของรัฐตนซึ่งมิใช่การใช้ต่ออาชญากรรมภายในของรัฐและต่อคนชาติตน อันเป็นการเติมเต็มหรืออุดช่องว่างในกรณีที่ใช้เขตอำนาจของรัฐบนหลักการอื่นๆ ไม่อาจกระทำได้ซึ่งเป็นการให้รัฐทุกรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมสากลอันเป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศโดยรวม (3) การ

ใช้เขตอำนาจศาลเหนืออาชญากรรมสากลบนพื้นฐานของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศนั้น รัฐสามารถใช้เขตอำนาจดังกล่าวต่ออาชญากรที่ไม่ได้ปรากฏตัวอยู่ในดินแดนของรัฐตนก็ได้ (Universal Jurisdiction *in Absentia*) อันเป็นการอุดช่องว่างของการใช้เขตอำนาจของรัฐตามหลักดินแดนซึ่งผู้ต้องหาจะต้องปรากฏตัวอยู่ในดินแดนของรัฐที่ใช้เขตอำนาจศาลนั้น (4) ข้อกำหนดแห่งกฎหมายภายในไม่อาจขัดหรือแย้งต่อการใช้เขตอำนาจศาลเหนืออาชญากรรมสากลตามกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ และ (5) การใช้เขตอำนาจศาลเหนืออาชญากรรมสากลบนพื้นฐานของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศสามารถลงโทษย้อนหลังได้เมื่อเปรียบเทียบกับการใช้เขตอำนาจบนพื้นฐานของสนธิสัญญา (MA Chengyuan, 2012)

2.2 การใช้เขตอำนาจศาลบนพื้นฐานของสนธิสัญญาระหว่างประเทศ

การใช้เขตอำนาจศาลบนพื้นฐานของกฎหมายสนธิสัญญาระหว่างประเทศจะต้องมีลักษณะ 5 ประการ ดังต่อไปนี้

1) เฉพาะรัฐภาคีแห่งสนธิสัญญาเท่านั้นที่สามารถใช้เขตอำนาจศาลเหนืออาชญากรรมสากลตามที่ระบุไว้ในสนธิสัญญาซึ่งอยู่บนหลักการความเท่าเทียมกันของรัฐ โดยบทบัญญัติข้อ 34 แห่งอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ. 1969 หรือ VCLT 1969 (The Vienna Convention on the Law of Treaties) ได้บัญญัติไว้ว่า “สนธิสัญญาไม่ก่อให้เกิดพันธกรณีหรือสิทธิใดๆ แก่รัฐที่สามโดยปราศจากความยินยอมของรัฐนั้น”

2) รัฐภาคีต้องมีข้อกำหนดหรือหลักการว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนหรือการดำเนินคดีต่ออาชญากรรมที่ปรากฏตัวอยู่ในดินแดนของรัฐตน (*ut dedere aut judicare*) ซึ่งหลักการดังกล่าวถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจนเป็นครั้งแรกในอนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการยึดอากาศยานโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ค.ศ. 1970 (The Convention for the Suppression of Unlawful Seizure of Aircraft, 1970) โดยบทบัญญัติข้อ 7 บัญญัติไว้ว่า “ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามที่ถูกล่ามพาปรากฏตัวในดินแดนของรัฐภาคี หากรัฐภาคีนั้นไม่ส่งตัวผู้ต้องหานั้นเป็นผู้ร้ายแดน รัฐภาคีนั้นมีพันธกรณีโดยปราศจากข้อยกเว้นว่าความผิดนั้นมีได้กระทำให้ขึ้นในดินแดนของรัฐตนให้ส่งผู้ต้องหานั้นไปดำเนินคดีในรัฐหรือองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง”

3) อาชญากรรมสากลที่รัฐสามารถใช้เขตอำนาจศาลบนพื้นฐานของกฎหมายสนธิสัญญาระหว่างประเทศนั้นจะต้องเป็นอาชญากรรมที่ได้กำหนดนิยามไว้ในสนธิสัญญาระหว่างประเทศแล้วเท่านั้นคำนิยามของอาชญากรรมนั้นต้อง (1) กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าการกระทำใดเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศ หรือถือว่าเป็นอาชญากรรมภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ (2) ต้องกำหนดให้รัฐภาคีมีหน้าที่ห้าม ป้องกัน ดำเนินคดี ลงโทษ หรือดำเนินการใดๆ ในลักษณะเช่นว่านั้น (3) ต้องกำหนดให้การกระทำนั้นเป็นความผิดอาญาไว้อย่างชัดเจน (4) ต้องกำหนดหน้าที่หรือสิทธิในการดำเนินคดี (5) ต้องกำหนดหน้าที่หรือสิทธิในการลงโทษผู้กระทำความผิดตามที่ระบุไว้ (6) ต้องกำหนดสิทธิหรือหน้าที่ในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน (7) ต้องกำหนดสิทธิหรือหน้าที่เกี่ยวกับความร่วมมือในการดำเนินคดี การลงโทษ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือใดๆ ทางตุลาการ (8) ต้องสร้างหลักการพื้นฐานในการใช้เขตอำนาจทางอาญา และ (9) ต้องไม่ยกประเด็นใดๆ มาต่อสู้ต่อกับกฎหมายที่มีลำดับศักดิ์สูงกว่า (M. Cherif Bassiouni, 2003)

4) การใช้เขตอำนาจศาลบนพื้นฐานของกฎหมายสนธิสัญญาระหว่างประเทศไม่สามารถดำเนินการโดยที่ตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่ได้ปรากฏตัวอยู่ในดินแดนของรัฐภาคีซึ่งสอดคล้องกับหลักการที่ว่าหากรัฐภาคีไม่ส่งผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้ร้ายข้ามแดนก็ให้ดำเนินคดีต่อผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้น (*aut dedere aut judicare*)

5) การใช้เขตอำนาจศาลบนพื้นฐานของกฎหมายสนธิสัญญาระหว่างประเทศนั้น รัฐไม่สามารถใช้เขตอำนาจศาลย้อนหลังไปดำเนินคดีต่อจำเลยหรือผู้ต้องหา ก่อนที่สนธิสัญญาจะมีผลใช้บังคับได้ (Non-Retroactivity of Law) ซึ่ง VCLT ค.ศ. 1969 ข้อ 28 ได้รับรองหลักการห้ามใช้กฎหมายย้อนหลังไว้ว่า “เว้นแต่จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น อนุสัญญานี้ไม่มีผลผูกพันให้รัฐภาคีนำบทบัญญัติไปใช้กับการกระทำหรือข้อเท็จจริงใดที่เกิดขึ้นก่อนที่อนุสัญญานี้จะมีผลใช้บังคับ” (MA Chengyuan, 2012)

2.3 การใช้เขตอำนาจศาลบนพื้นฐานของกฎหมายภายในของรัฐ

การใช้เขตอำนาจศาลบนพื้นฐานของกฎหมายภายในของรัฐจำเป็นต้องมีหลักกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศหรือกฎหมายสนธิสัญญาระหว่างประเทศเป็นฐานรองรับความชอบธรรมในการใช้เขตอำนาจศาลนั้น นอกจากนี้ บทบัญญัติข้อ 27 แห่ง VCLT ค.ศ. 1969 ได้กำหนดไว้ว่า “รัฐภาคีไม่อาจกล่าวอ้างบทบัญญัติของกฎหมายภายในเพื่อที่จะไม่ปฏิบัติตามสนธิสัญญา” อนึ่ง รัฐภาคีแห่งสนธิสัญญามีพันธกรณีที่จะต้องบัญญัติให้ความผิดอาชญากรรมสากลไว้ในกฎหมายอาญาภายในของรัฐ เช่น มาตรา 7(2) แห่งประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน ได้บัญญัติไว้ว่า “กฎหมายอาญาเยอรมันต้องนำไปใช้กับความผิดใดๆ ที่ก่อขึ้นนอกอาณาจักรหากความผิดเช่นนั้นได้ก่อขึ้นภายในเยอรมันจะเป็นความผิดตามกฎหมายภายในของเยอรมัน หรือ ถ้าบุคคลที่ก่อความผิดนั้นเป็นคนชาติเยอรมันในขณะที่กระทำความผิดหรือได้รับสัญชาติเยอรมันหลังจากที่ได้กระทำความผิด หรือคนต่างด้าวที่ได้กระทำความผิดปรากฏตัวอยู่ในดินแดนของเยอรมนี” มาตรา 436 แห่งประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน วางหลักไว้ว่า “การประกาศต่อสาธารณะ (Public calls) ให้ก่อสงครามการรุกรานหรือการขัดกันด้วยกำลังอาวุธ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี” มาตรา 321k แห่งประมวลกฎหมายอาญาของออสเตรเลีย ได้วางหลักไว้ว่า “ปัจเจกชนที่อยู่ในตำแหน่งซึ่งสามารถควบคุมหรือสั่งการให้กระทำทางการเมืองหรือทางทหารในนามของรัฐได้สั่งการให้กระทำการรุกรานอันมีลักษณะ ความร้ายแรง และ ขนาดเพียงพอที่จะเป็นการละเมิดกฎบัตรสหประชาชาติโดยชัดแจ้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 10 ถึง 20 ปี” สำหรับสหราชอาณาจักรแม้ได้บัญญัติอาชญากรรมการรุกรานไว้ในกฎหมายภายในของรัฐไว้โดยตรงก็ตาม แต่ศาลภายในแห่งสหราชอาณาจักรได้วางหลักในคดี R v. Jones (Margaret) ไว้ว่า อาชญากรรมการรุกรานมีอยู่ในขณะที่กระทำความผิดภายใต้กฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ ศาลสามารถรับคดีไว้พิจารณาและพิพากษาลงโทษจำเลยได้ (R. O’Keefe, 2017) ขณะที่รัสเซียแม้ใช้รัฐภาคีแห่งธรรมนูญกรุงโรมฯ แต่ก็ได้บัญญัติให้อาชญากรรมการรุกรานไว้ในกฎหมายภายในของรัฐด้วยเช่นกัน โดยมาตรา 353 แห่งประมวลกฎหมายอาญาของรัสเซีย วางหลักไว้ว่า “(1) การวางแผน หรือการเตรียมการที่จะก่อสงครามการรุกราน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 7 ถึง 15 ปี (2) การเข้าร่วมสงครามการรุกราน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 10 ถึง 20 ปี”

อย่างไรก็ดี ลักษณะของการใช้เขตอำนาจศาลบนพื้นฐานของกฎหมายภายในของรัฐจะต้องมีลักษณะ 4 ประการ ดังต่อไปนี้

1) ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ก่ออาชญากรรมเป็นคนชาติอื่นซึ่งได้ก่ออาชญากรรมสากลในรัฐอื่นแต่ถูกจับตัวในดินแดนของรัฐที่ใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมสากลนั้น

2) ก่อนที่รัฐใดๆ จะใช้เขตอำนาจสากลบนพื้นฐานของกฎหมายภายในของรัฐจะต้องแสดงเจตจำนงที่จะส่งตัวผู้กระทำความผิดที่จับได้ในดินแดนของรัฐตนไปดำเนินคดีในรัฐอื่นที่มีเขตอำนาจก่อน เมื่อไม่สามารถส่งอาชญากรดังกล่าวเป็นผู้ร้ายข้ามแดนไปดำเนินคดีในรัฐอื่นไม่ว่าด้วยเหตุใด รัฐนั้นจึงจะสามารถใช้เขตอำนาจสากลบนพื้นฐานของกฎหมายภายในของรัฐตนในการดำเนินคดีต่ออาชญากรนั้นได้

3) การแสดงเจตจำนงที่จะส่งตัวผู้กระทำความผิดที่จับได้ในดินแดนของรัฐตนสามารถใช้ได้กับความผิดอาชญากรรมระหว่างประเทศทุกประเภทที่กฎหมายอาญาระหว่างประเทศระบุว่าสามารถส่งตัวผู้กระทำความผิดนั้นเป็นผู้ร้ายข้ามแดนได้ ซึ่งรวมถึงอาชญากรรมธรรมดาที่ไม่ใช่อาชญากรรมสากลด้วย หากไม่สามารถส่งผู้กระทำความผิดเป็นผู้ร้ายข้ามแดนได้ รัฐนั้นจึงจะสามารถใช้เขตอำนาจสากลบนพื้นฐานของกฎหมายภายในของรัฐในการดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดนั้นได้

4) การใช้เขตอำนาจสากลบนพื้นฐานของกฎหมายภายในของรัฐจะต้องสอดคล้องกับหลักความผิดอาญาของทั้งสองรัฐ (Double Criminality) กล่าวคือ ความผิดที่จะถูกลงโทษนั้นเป็นความผิดอาชญากรรมสากลและเป็นความผิดตามกฎหมายภายในของรัฐที่ใช้เขตอำนาจสากลนั้น (MA Chengyuan, 2012)

นอกจากนี้ การใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมการรุกรานบนพื้นฐานของกฎหมายภายในของรัฐ มีกฎเกณฑ์ดังต่อไปนี้ คือ (1) จะต้องมีกำหนดคำนิยามของอาชญากรรมการรุกรานที่ชัดเจนเพียงพอและสอดคล้องกับกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศหรือกฎหมายสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง (2) การใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมการรุกรานบนพื้นฐานของกฎหมายภายในของรัฐจะต้องขึ้นที่ยอมรับตามหลักสากล (3) จะต้องดำเนินคดีต่อบุคคลอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่มีข้อยกเว้นไม่ว่ากรณีใด เช่น เอกสิทธิ์และความคุ้มกันหรือสถานะทางการของบุคคลนั้นต้องไม่เป็นมูลเหตุให้ยกเว้นหรือลดหย่อนโทษ และ (4) จะต้องมีข้อมูลและพยานหลักฐานที่เพียงพอ โปร่งใสรวมถึงจะต้องได้ตัวผู้กระทำความผิดมาพิจารณาในศาลภายในของรัฐนั้น (Pål Wrange, 2017)

3. แนวทางการใช้เขตอำนาจสากลเหนือความผิดฐานอาชญากรรมการรุกราน

การที่ศาลทหารนูเรมเบิร์ก (Nuremberg Military Tribunal) ได้พิพากษาไว้ว่า “การก่อสงครามการรุกรานไม่ใช่แค่เป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศธรรมดาอย่างหนึ่งเท่านั้น หากแต่การก่อสงครามการรุกรานเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศที่ชั่วร้ายที่สุด (Supreme International Crime) เพราะอาชญากรรมการรุกรานเป็นอาชญากรรมที่รวมความชั่วร้ายทั้งปวงไว้ในตัวมันเอง อาชญากรรมร้ายแรงระหว่างประเทศถูกก่อตั้งโดยปัจเจกชนมิใช่ก่อตั้งโดยรัฐที่เป็นนามธรรม ด้วยการลงโทษปัจเจกชนผู้ก่ออาชญากรรมเช่นนั้นเท่านั้นจึงอาจทำให้การใช้บังคับกฎหมายอาญาระหว่างประเทศมีผลได้อย่างแท้จริง” (International Military Tribunal, 1946) และ ศาลทหารโตเกียว (Tokyo Military Tribunal) ได้ตัดสินว่าอาชญากรรมการรุกราน (อาชญากรรมต่อสันติภาพ) เป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศที่ร้ายแรงและดำเนินคดีจำเลยจำนวน 28 คน ในความผิดฐานอาชญากรรมการรุกราน (อาชญากรรมต่อสันติภาพ) อาชญากรรมสงคราม และอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ รวมทั้งสิ้น 55 กระทง

(GAO Xiudong, 2016) ย่อมแสดงให้เห็นว่าอาชญากรรมการรุกรานมีลักษณะเป็นอาชญากรรมสากลซึ่งเป็นสิ่งต้องห้ามตามหลักกฎหมายบังคับเด็ดขาด (*Jus Cogens*)

อนึ่ง บทบัญญัติข้อ 53 แห่ง VCLT ได้วางหลักเกณฑ์สำหรับการพิจารณาอาชญากรรมระหว่างประเทศอันเป็นสิ่งต้องห้ามตามหลักกฎหมายบังคับเด็ดขาดจะต้องมีลักษณะสำคัญ 4 ประการ ดังนี้ คือ (1) เป็นกฎเกณฑ์อันเป็นที่ยอมรับและรับรู้โดยทั่วไปของประชาคมระหว่างประเทศ (2) เป็นกฎเกณฑ์เด็ดขาดที่ไม่อนุญาตให้กฎเกณฑ์อื่นใดอยู่เหนือหรือขัดแย้งกับหลักกฎหมายบังคับเด็ดขาดได้ (3) มีลักษณะเป็นการผูกพันเป็นการทั่วไปแก่ทุกรัฐ (*Erga Omnes*) โดยไม่ขึ้นอยู่กับความสมัครใจเข้าผูกพันของรัฐ และ (4) กฎเกณฑ์อื่นใดจะขัดหรือแย้งมิได้และการยกเลิกหรือแก้ไขจะมีได้ก็ต่อเมื่อมีการเกิดขึ้นใหม่แห่งกฎหมายบังคับเด็ดขาดในเรื่องเดียวกันเท่านั้น

นอกจากนี้ คดีตัวอย่างที่อาจเป็นแนวทางการใช้เขตอำนาจสากลเหนือความผิดฐานอาชญากรรมการรุกรานมีดังต่อไปนี้ คือ

1) คดี The Adolf Eichmann Case ค.ศ. 1962 คดีดังกล่าวนี้สืบเนื่องมาจากการที่เจ้าหน้าที่ของประเทศอิสราเอลได้จับกุม Adolf Eichmann ที่ซานเมือง Buenos Aires และคุมขังเขาไว้เป็นระยะเวลา 9 วัน จากนั้นได้ขนย้ายเขาโดยเครื่องบินเพื่อส่งมอบตัวให้กระทรวงความมั่นคงแห่งอิสราเอล ในวันที่ 20 พฤษภาคม ค.ศ. 1960 Adolf Eichmann ถูกตั้งข้อหาว่าได้ก่ออาชญากรรมต่อชาวยิว (Crimes Against the Jewish People) และข้อหาอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ (Crimes Against Humanity) ภายใต้กฎหมายลงโทษพรรคนาซีและผู้ร่วมก่อการกับพรรคนาซี ค.ศ. 1950 ซึ่งดำเนินการพิจารณาคดีโดยศาลภายในของอิสราเอล (The District Court of Jerusalem) ต่อมาในเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม ค.ศ. 1961 ศาลแห่งเมือง Jerusalem ได้พิพากษาว่า Adolf Eichmann มีความผิดในข้อหาอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ อาชญากรรมสงคราม อาชญากรรมต่อชาวยิว และมีความผิดในข้อหาเป็นสมาชิกแห่งองค์กรอาชญากรรม จึงลงโทษประหารชีวิตโดยการแขวนคอ แต่ Adolf Eichmann ได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาต่อศาลสูงแห่งอิสราเอล และในวันที่ 29 พฤษภาคม ค.ศ. 1962 ศาลสูงแห่งอิสราเอลได้พิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลแห่งเมือง Jerusalem ในข้อหาอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ อาชญากรรมสงคราม อาชญากรรมต่อชาวยิว ดังนั้น คำพิพากษาของศาลสูงแห่งอิสราเอลดังกล่าว ได้แสดงให้เห็นว่า ศาลภายในของรัฐสามารถใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมร้ายแรงระหว่างประเทศได้ นอกจากนี้ UNSC ได้มีข้อมติที่ 138 ลงวันที่ 23 มิถุนายน ค.ศ. 1960 โดยได้เน้นย้ำให้เห็นถึงอาชญากรรมร้ายแรงที่ถูกประณามอย่างสากลและสมควรที่จะดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดเช่นนั้นอย่างเหมาะสม กรณีดังกล่าวนี้ ถือว่าเป็นแนวทางในการใช้เขตอำนาจสากลของรัฐเหนืออาชญากรรมสากลแม้ว่าอาชญากรรมสากลนั้นไม่ได้เกิดขึ้นในดินแดนของรัฐที่ใช้เขตอำนาจในการดำเนินคดีก็ตาม (Amnesty International, 2012)

2) คดี Nicaragua Case ค.ศ. 1986 เป็นคดีข้อพิพาทที่ประเทศนิการากัวยื่นฟ้องประเทศสหรัฐอเมริกาต่อศาล ICJ ว่า สหรัฐอเมริกาได้ใช้กำลังทหารต่อนิการากัวและแทรกแซงกิจการภายในอันเป็นละเมิดอำนาจอธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดนและเอกราชทางการเมืองของนิการากัว และ ในวันที่ 27 มิถุนายน ค.ศ. 1986 ศาล ICJ ได้วินิจฉัยว่า หลักการว่าด้วยการไม่ใช้กำลัง การไม่แทรกแซงกิจการภายในของรัฐอื่น การเคารพเอกราชและบูรณภาพแห่งดินแดนของรัฐและเสรีภาพในการเดินเรือยังคงมีผลผูกพันในฐานะกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศต่อไปแม้ว่าหลักการหรือบทบัญญัติเหล่านี้จะถูกรวมเข้าในอนุสัญญาก็ตาม และศาล ICJ ได้ตัดสินว่า สหรัฐอเมริกาได้ละเมิดพันธกรณีภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ ต้องยุติและละเว้นจากการกระทำทุกรูปแบบซึ่ง

เป็นการละเมิดพันธกรณีระหว่างประเทศนั้น และต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่การก้าวสำหรับความเสียหายทุกประการ (I.C.J. Report, 1986) ผู้เขียนเห็นว่า แนวคำพิพากษาดังกล่าวนี้เป็นการรับรองว่าการรุกรานเป็นรูปแบบของการใช้กำลังที่รุนแรงที่สุดอันเป็นละเมิดข้อห้ามการใช้กำลังในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างชัดแจ้งตามบทบัญญัติข้อ 2(4) แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ และมติสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติที่ 3314 ลงวันที่ 14 ธันวาคม ค.ศ. 1974 รวมถึงบทบัญญัติข้อ 8 bis แห่งธรรมนูญกรุงโรมฯ ซึ่งมีลักษณะเป็นอาชญากรรมสากลเพราะเป็นการละเมิดข้อห้ามตามหลักกฎหมายบังคับเด็ดขาดที่อยู่ในรูปแบบของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ และอยู่ในรูปแบบของสนธิสัญญาตามความในบทบัญญัติข้อ 53 และ 64 แห่ง VCLT ค.ศ. 1969

3) คดี The Arrest Warrant ค.ศ. 2002 เป็นคดีข้อพิพาทที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโกยื่นฟ้องราชอาณาจักรเบลเยียมต่อศาล ICJ ว่า การที่ราชอาณาจักรเบลเยียมใช้เขตอำนาจสากลออกหมายจับระหว่างประเทศ (International Arrest Warrant) ลงวันที่ 1 เมษายน ค.ศ. 2000 เพื่อจับกุมนาย Abdulaye Yerodia Ndombasi รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของคองโกซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมระหว่างประเทศร้ายแรงและได้ส่งหมายหมายจับระหว่างประเทศดังกล่าวไปยังรัฐต่างๆ ทั่วโลก โดยขอให้ส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนให้เบลเยียมนั้นเป็นการละเมิดหลักการที่ว่ารัฐหนึ่งรัฐใดไม่อาจที่จะใช้อำนาจหน้าที่ในดินแดนของรัฐอื่น และเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2002 ศาล ICJ ได้ตัดสินว่า การออกหมายจับ Abdulaye Yerodia Ndombasi ลงวันที่ 11 เมษายน ค.ศ. 2000 และการส่งหมายจับเวียนไปยังรัฐต่างๆ ของราชอาณาจักรเบลเยียมเป็นการไม่เคารพหลักความคุ้มกันที่จะถูกดำเนินคดีอาญาและหลักการอันละเมิดมิได้ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของคองโกที่ยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ เบลเยียมต้องยกเลิกหมายจับและแจ้งการยกเลิกหมายจับดังกล่าวไปยังเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นที่ได้รับการส่งหมายจับเวียนไปถึงด้วย อย่างไรก็ตาม ศาล ICJ ได้วางหลักไว้ว่า ตามที่บทบัญญัติข้อ 7 แห่งกฎบัตรศาลอนุกรมเบิร์กซึ่งได้กำหนดไว้ว่า สถานะทางการของจำเลยไม่ว่าจะเป็นประมุขแห่งรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลอื่นใดจะต้องไม่เป็นมูลเหตุยกเว้นโทษหรือเป็นเหตุลดหย่อนความรับผิดชอบในทางอาญาระหว่างประเทศ โดยผู้พิพากษา Higgins, Kooijmans และ ผู้พิพากษา Buergenthal ซึ่งเป็นองค์คณะในคดี Arrest Warrant ได้ให้ความเห็นไว้ว่า อาชญากรรมระหว่างประเทศไม่อาจถือว่าเป็นการกระทำในตำแหน่งหน้าที่ (Official Acts) ที่จะอ้างเรื่องเอกสิทธิ์และความคุ้มกันได้ เพราะไม่มีกฎหมายกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งไปก่ออาชญากรรมระหว่างประเทศ (I.C.J. Report, 2002) ผู้เขียนเห็นว่า การปฏิเสธเรื่องเอกสิทธิ์และความคุ้มกันในความผิดอาชญากรรมระหว่างประเทศร้ายแรงตามแนวคำพิพากษาดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการใช้เขตอำนาจสากลโดยศาลภายในของรัฐเหนืออาชญากรรมสากลที่จะจับกุมปัจเจกชนซึ่งปรากฏตัวในดินแดนของรัฐตนเพื่อส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนให้รัฐที่ร้องขอหรือดำเนินคดีในศาลภายในของรัฐตน การไม่อ้างกล่าวอ้างเรื่องเอกสิทธิ์และความคุ้มกันในความผิดอาชญากรรมระหว่างประเทศดังกล่าวสอดคล้องกับบทบัญญัติข้อ 27 แห่งธรรมนูญกรุงโรมฯ ซึ่งถือว่าเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการใช้เขตอำนาจสากลเพื่อดำเนินคดีความผิดฐานอาชญากรรมการรุกรานได้เช่นกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาแนวคิดว่าด้วยการใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมสากลในภาพรวม พื้นฐานทางกฎหมายที่รองรับการใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมสากล และ แนวทางการใช้เขตอำนาจสากลเหนือความผิดฐานอาชญากรรมการรุกราน พบว่า

1. การใช้เขตอำนาจทางอาญาของรัฐบนหลักการสากล (Universality Principle) ถือว่าเป็นการแก้ปัญหาในกรณีที่มีการใช้เขตอำนาจทางอาญาของรัฐบนหลักดินแดน (Territorial Principle) หลักสัญชาติ (Nationality Principle) หลักคนชาติเป็นผู้ถูกระทำ (Passive Personality Principle) หรือ หลักป้องกัน (Protective Principle) ไม่สามารถป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมร้ายแรงได้ (Malcolm N. Shaw, 2017) ดังนั้น การใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมสากลจึงไม่ใช้การละเมิดอำนาจอธิปไตยทางศาลของรัฐอื่นแต่อย่างใด หากแต่เป็นวิธีการที่จะยุติวัฒนธรรมการลอยนวลพ้นผิด (No Impunity) โดยไม่ปล่อยให้ผู้กระทำความผิดไปโดยมิได้รับการลงโทษ (Go Unpunished) ตามเจตนารมณ์ของการก่อตั้งศาล ICC ภายใต้ธรรมนูญกรุงโรมฯ อย่างแท้จริง

2. พื้นฐานทางกฎหมายที่รองรับการใช้เขตอำนาจสากลมีบ่อเกิดจากกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ กฎหมายสนธิสัญญาระหว่างประเทศ และ กฎหมายภายในของรัฐ อย่างไรก็ตาม พื้นฐานทางกฎหมายที่รองรับการใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมสากลย่อมมีกฎเกณฑ์และวิธีการที่แตกต่างกันไป หากแต่มีวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน กล่าวคือ เพื่อยุติการลอยนวลพ้นผิด (Stop Impunity) โดยไม่ปล่อยให้ผู้กระทำความผิดไปโดยมิได้รับการลงโทษ (Go Unpunished) ตามเจตนารมณ์แห่งการก่อตั้งศาล ICC ภายใต้ธรรมนูญกรุงโรมฯ

3. การใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมการรุกรานบนพื้นฐานของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ กฎหมายสนธิสัญญาระหว่างประเทศ หรือ กฎหมายภายในของรัฐ รวมถึงแนวทางคำพิพากษาของศาล ICJ ตามนัยแห่งคดี Nicaragua Case ค.ศ. 1986 และคดี The Arrest Warrant ค.ศ. 2002 ตลอดจนแนวคำพิพากษาของศาลภายในของรัฐอิสราเอล ตามนัยแห่งคดี The Adolf Eichmann Case ค.ศ. 1962 ดังกล่าวแล้ว ถือว่าเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับการแก้ปัญหาข้อจำกัดการใช้เขตอำนาจของศาล ICC เหนืออาชญากรรมการรุกรานได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างหนึ่ง เพราะศาล ICC สามารถใช้เขตอำนาจเหนืออาชญากรรมต่อรัฐภาคีแห่งธรรมนูญกรุงโรมฯ จำกัดเพียง 49 รัฐเท่านั้น อนึ่ง อาชญากรรมการรุกรานนอกจากจะเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศร้ายแรงซึ่งอยู่ในความห่วงใยของประชาคมระหว่างประเทศโดยรวมตามบทบัญญัติข้อ 5(d) และประกอบบทบัญญัติข้อ 8bis แห่งธรรมนูญกรุงโรมฯ แล้ว การก่ออาชญากรรมการรุกรานยังเป็นการละเมิดบทบัญญัติข้อ 2(4) แห่งกฎบัตรสหประชาชาติโดยชัดแจ้งในทุกกรณี และยังเป็นการละเมิดข้อห้ามตามหลักกฎหมายบังคับเด็ดขาดซึ่งมีลักษณะเป็นอาชญากรรมสากลอย่างหนึ่งซึ่งก่อให้เกิดความรับผิดชอบของรัฐและและละเมิดทางอาญาของปัจเจกชนภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศอีกด้วย (Dinah Shelton, 2021)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การใช้เขตอำนาจทางอาญาของรัฐเหนืออาชญากรรมระหว่างประเทศร้ายแรงบนหลักการสากล (Universality Principle) โดยไม่คำนึงว่าอาชญากรรมสากลนั้นถูกก่อขึ้นโดยคนชาติของรัฐใดหรือได้เกิดขึ้นในดินแดนของรัฐใดนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาข้อจำกัดการใช้เขตอำนาจทางอาญาของรัฐบนหลักดินแดน

(Territorial Principle) หลักสัญชาติ (Nationality Principle) หลักคนชาติเป็นผู้ถูกระทำ (Passive Personality Principle) หรือ หลักป้องกัน (Protective Principle) ทั้งนี้ เพื่อไม่ปล่อยผู้กระทำความผิดไปโดยมิได้รับการลงโทษ (Go Unpunished) หรือยุติวัฒนธรรมการลายนวลพ้นผิด (Stop Impunity) ตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงแห่งกฎหมายอาญาระหว่างประเทศ อนึ่ง อาชญากรรมการรุกรานถือว่าการละเมิดกฎหมายหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ ละเมิดสนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยข้อห้ามการใช้กำลังในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ตามบทบัญญัติข้อ 2(4) แห่งกฎบัตรสหประชาชาติโดยชัดแจ้งในทุกกรณี และมีลักษณะเป็นอาชญากรรมสากลอันเป็นสิ่งต้องห้ามตามหลักกฎหมายบังคับเด็ดขาด (*Jus Cogens*) ซึ่งมีผลผูกพันต่อทุกรัฐเป็นการทั่วไป (*Erga Omnes*) แม้ว่า ศาล ICC จะสามารถใช้เขตอำนาจเหนืออาชญากรรมการรุกรานได้ตั้งแต่วันที่ 17 กรกฎาคม ค.ศ. 2018 แล้วก็ตาม แต่ศาล ICC สามารถใช้เขตอำนาจเหนืออาชญากรรมการรุกรานต่อรัฐภาคีเพียง 49 รัฐเท่านั้น ในขณะที่ศาล ICC สามารถใช้เขตอำนาจเหนืออาชญากรรมการทำลายล้างเผ่าพันธุ์ อาชญากรรมต่อมนุษยชาติ และอาชญากรรมสงครามต่อรัฐภาคีทั้งสิ้น 125 รัฐ ดังนั้น การดำเนินคดีความผิดฐานอาชญากรรมการรุกรานในศาล ICC จึงมีอุปสรรคมากกว่าการดำเนินคดีความผิดฐานอาชญากรรมประเภทร้ายแรงประเภทอื่น ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้เขตอำนาจศาลเหนืออาชญากรรมการรุกราน ดังต่อไปนี้ คือ

1. รัฐทั้งปวงสามารถใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมการรุกรานบนพื้นฐานของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ เพราะอาชญากรรมการรุกรานยังคงถือว่าเป็นข้อห้ามตามหลักกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศอันเป็นข้อห้ามตามหลักกฎหมายบังคับเด็ดขาดซึ่งมีผลผูกพันเป็นการทั่วไปต่อทุกรัฐ แม้ว่าอาชญากรรมการรุกรานจะถูกประมวลไว้ในสนธิสัญญาระหว่างประเทศแล้วก็ตาม

2. รัฐทั้งปวงสามารถใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมการรุกรานบนพื้นฐานของกฎหมายสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมการรุกรานโดยวิธีการดำเนินคดีความผิดฐานอาชญากรรมการรุกรานในรูปแบบของการดำเนินคดีฐานอาชญากรรมร้ายแรงประเภทอื่น เพราะอาชญากรรมการรุกรานถือว่าเป็นอาชญากรรมที่ชั่วร้ายที่สุด (Supreme International Crime) และการก่ออาชญากรรมการรุกรานในแต่ละครั้งย่อมเป็นการก่ออาชญากรรมระหว่างประเทศร้ายแรงประเภทอื่นไปในตัวด้วย เช่น อาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ อาชญากรรมต่อมนุษยชาติ อาชญากรรมสงคราม การก่อการร้ายด้วยอาวุธระเบิด การละเมิดกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ และ/หรือ การละเมิดกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ เป็นต้น

3. รัฐทั้งปวงสามารถใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมการรุกรานบนพื้นฐานของกฎหมายภายในของรัฐ โดยรัฐภาคีแห่งธรรมนูญกรุงโรมฯ ที่ยอมรับเขตอำนาจศาล ICCเหนืออาชญากรรมการรุกรานจำนวน 49 รัฐ มีพันธกรณีระหว่างประเทศที่จะต้องอนุวัติการกฎหมายภายในของรัฐอันเป็นการกำหนดให้อาชญากรรมการรุกรานเป็นความผิดตามกฎหมายภายในของรัฐ สำหรับรัฐภาคีแห่งธรรมนูญกรุงโรมฯ ที่ไม่ยอมรับเขตอำนาจศาล ICCเหนืออาชญากรรมการรุกรานและรัฐที่มีใช้ภาคีแห่งธรรมนูญกรุงโรมฯ สามารถกำหนดให้อาชญากรรมการรุกรานเป็นความผิดตามกฎหมายภายในของรัฐตนได้เช่นเดียวกันอีกทั้งยังมีพันธกรณีตามกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศที่จะไม่กระทำการรุกรานรัฐอื่นตามบทบัญญัติข้อ 38 แห่ง VCLT ค.ศ. 1969

4. รัฐทั้งปวงสมควรประณามการก่ออาชญากรรมการรุกรานอันเป็นการละเมิดอธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดน หรือเอกราชทางการเมืองของรัฐอื่นซึ่งเป็นที่ยอมรับอย่างสากลว่าเป็นหลักการอันไม่อาจลวงละเมิดได้ทั้งตามกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ กฎหมายสนธิสัญญาระหว่างประเทศ และ กฎหมายภายในของรัฐ

5. การกำหนดให้อาชญากรรมการรุกรานเป็นความผิดตามกฎหมายภายในของรัฐไทยสามารถกระทำได้โดยการบัญญัติข้อห้ามการกระทำการรุกรานไว้ในมาตรา 1 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ....ว่า “ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้และรัฐอื่นใดจะกระทำการรุกรานมิได้” และควรร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติและอาชญากรรมระหว่างประเทศร้ายแรง พ.ศ.....โดยนำหลักการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมข้ามชาติรวมถึงหลักการและบทบัญญัติในธรรมนูญกรุงโรมฯ ที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมระหว่างประเทศร้ายแรงซึ่งรวมถึงอาชญากรรมการรุกรานมาบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วย โดยมาตราสุดท้ายจะต้องกำหนดให้อาชญากรรมที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้มีฐานะเป็นอาชญากรรมสากลเพื่อให้ศาลไทยสามารถใช้เขตอำนาจสากลเหนืออาชญากรรมเหล่านี้ได้ อนึ่งราชอาณาจักรไทยควรที่จะยกร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาชญากรรมข้ามชาติและอาชญากรรมระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีอาชญากรรมข้ามชาติและอาชญากรรมระหว่างประเทศ พ.ศ....ซึ่งเป็นศาลยุติธรรมแผนกคดีชำนาญพิเศษเพื่อพิจารณาพิพากษาอาชญากรรมร้ายแรงดังกล่าวเหล่านี้ด้วย

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของดุ๊กนิพนธ์ เรื่อง “อาชญากรรมการรุกราน: วิเคราะห์องค์ประกอบความผิดและอุปสรรคต่อการดำเนินคดีในศาลอาญาระหว่างประเทศ” โดยวชิรศักดิ์ คณะชัย นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปีการศึกษา 2567 ผู้เขียนขอขอบคุณประธานและคณะกรรมการสอบสอบดุ๊กนิพนธ์ทุกท่านที่ได้ให้ความเมตตา กรณา และได้เสียสละเวลาอันมีค่าของท่านในการให้คำแนะนำ แนวคิด และองค์ความรู้ที่มีประโยชน์สำหรับการจัดทำและการสอบป้องกันดุ๊กนิพนธ์ดังกล่าวนี้จนแล้วเสร็จและสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

อนึ่ง ผู้เขียน สำนึกใน “มหาวิทยาลัยรังสิต” เป็นอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในระดับปริญญาเอก ให้โอกาส ให้ความรู้ ความมั่นใจในการศึกษาและต่อยอดวิชาความรู้ด้านนิติศาสตร์ และได้ชี้แนะแนวทางที่ดีในการนำวิชาความรู้ด้านนิติศาสตร์ไปสร้างคุณประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติต่อไปในอนาคต

หากงานวิจัยฉบับนี้มีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าของผู้สนใจหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้เขียนขอขอบผลแห่งคุณงามความดีนี้ให้แก่บิดา มารดา ครู อุปัชฌาย์ อาจารย์ กัลยาณมิตร ตลอดจนผู้ที่มีพระคุณทุกๆท่าน ซึ่งมีส่วนผลักดันและช่วยเหลือทุกสิ่งทุกอย่างแก่ผู้เขียนตลอดจนทุกวันนี้

เอกสารอ้างอิง

- Amnesty International. (2012). Eichmann Supreme Court Judgment 50 years on, its significance today. Amnesty International, International Secretariat, United Kingdom. Retrieved, on 14 September 2025, from: <https://www.amnesty.org/en/documents/ior53/013/2012/en/>
- Bassiouni, M. C. (2003). Introduction to International Criminal Law. Transnational Publisher.

- Bergsmo, M. (2010). *Complementarity and Exercise of Universal Jurisdiction for Core International Crimes*. Oslo: Torkel Opsahl Academic EPublisher. Retrieved, on 13 September 2025, from: <https://www.toaep.org/ps-pdf/7-bergsmo>
- Chengyuan, M. (2012). *The Connotation of Universal Jurisdiction and its Application in Criminal Law of China*. In M. Bergsmon & L. Yan, *State Sovereignty and International Criminal Law* (pp. 149-189). Beijing, China: Torkel Opsahl Academic EPublisher. Retrieved, on 9 September 2025, from: <http://www.toaep.org/ps-pdf/15-bergsmo-ling>.
- Chengyuan, M. (2012). *The Connotation of Universal Jurisdiction and its Application in Criminal Law of China*. In M. Bergsmon & L. Yan, *State Sovereignty and International Criminal Law* (pp. 149-189). Beijing, China: Torkel Opsahl Academic EPublisher. Retrieved, on 9 September 2025, from: <http://www.toaep.org/ps-pdf/15-bergsmo-ling>.
- Einarsen, T. (2012). *The Concept of Universal Crimes in International Law*. Oslo: Torkel Opsahl Academic EPublisher. Retrieved, on 13 September 2025, from: <https://www.toaep.org/ps-pdf/14-einarsen>
- Henckaerts, J. M. (2005 March). *Study on customary international humanitarian law: A contribution to the understanding and respect for the rule of law in armed conflict*. In *International Review of the Red Cross*, Volume 87, Number 857, (pp.179-182). Retrieved, on 13 September 2025, from: https://international-review.icrc.org/sites/default/files/irrc_857_9.pdf
- International Court of Justice. (1986). *Military and Paramilitary Activities in and against Nicaragua (Nicaragua v. United States of America)*, Merits, Judgment of 27 June 1986. Retrieved, on 14 September 2025, from: <https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/70/070-19860627-JUD-01-00-EN.pdf>
- International Court of Justice. (2002). *Arrest Warrant of 1 April 2000 (Democratic Republic of the Congo v. Belgium)*, Judgment of 14 February 2002. Retrieved, on 14 September 2025, from: <https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/121/121-20020214-JUD-01-00-EN.pdf>
- International Court of Justice. (2002). *Democratic Republic of the Congo v. Belgium (Case Concerning Arrest Warrant of 11 April 2000)*. Retrieved, on 10 September 2025, from: <https://www.legal-tools.org/doc/c6bb20/>
- International Court of Justice. (2002). *Joint separate opinion of Judges Higgins, Kooijmans and Buergenthal, Arrest Warrant of 11 April 2000 (Democratic Republic of the Congo v. Belgium)*, Judgment of 14 February 2002. Retrieved, on 14 September 2025, from: <https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/121/121-20020214-JUD-01-05-EN.pdf>
- International Criminal Court. (2025). *The States Parties to the Rome Statute*, Retrieved, on 9 September 2025, from: <https://asp.icc-cpi.int/states-parties>

- International Military Tribunal (Nuremberg). (1946). Judgment of 1 October 1946, in *The Trial of German Major War Criminals. Proceedings of the International Military Tribunal sitting at Nuremberg, Germany, Part 22 (22nd August ,1946 to 1st October, 1946)*. Retrieved, on 13 September 2025, from: <https://www.legal-tools.org/doc/45f18e/pdf/>
- Makoto, S. (2015). Expanding the Scope of Universal Jurisdiction through Municipal Law: From Piracy to the Crime of Aggression via the Eichmann Trial. In M. Bergsmo, C. Wui Ling, S. Tianying & Y. Ping, *Historical Origins of International Criminal Law, Volume 4* (pp. 339-366). Brussels: Torkel Opsahl Academic EPublisher. Retrieved, on 11 September 2025, from: <http://www.toaep.org/ps-pdf/23-bergsmo-cheah-song-yi>.
- O’Keefe R. (2017) Crime of Aggression and National: United Kingdom, p. 955, In C. Kreß & S. Barriga, *The Crime of Aggression: A Commentary Volume 1* (pp. 938-959), Cambridge: Cambridge University Press, Copyright 2017 by Cambridge University Press.
- Princeton University. (2001). *Princeton Principles on Universal Jurisdiction*. New Jersey: Princeton University.
- Ryngaert, C. (2015). *Jurisdiction in International Law* (2nd ed.). Oxford: Oxford University Press.
- Scharf, M. P. (2012). Universal Jurisdiction and the Crime of Aggression. In *Havard International Law Journal*, Volume.53, Number 2, (pp. 358-38), Retrieved, on 13 September 2025, from: <https://ssrn.com/abstract=3862856>
- Shaw, M. N. (2017). *International Law* (8th ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
- Shelton, D. (2021). *Jus Cogens*. Oxford: Oxford University Press.
- United Nations Treaty Collection. (2025). Amendments on the crime of aggression to the Rome Statute of the International Criminal Court. Retrieved, on 9 September 2025, from: <https://treaties.un.org/doc/Publication/MTDSG/Volume%20II/Chapter%20XVIII/xviii-10-b.en.pdf>
- Wood, M. & Stjoeger, E. (2022). *The UN Security Council and International Law*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Wrange, P. (2017). The Crime of Aggression, Domestic Prosecutions and Complementarity. In C. Kreß & S. Barriga, *The Crime of Aggression: A Commentary Volume 1* (pp. 704-751). Cambridge: Cambridge University Press.
- Xiudong, G. (2016). The Tokyo Trial and Its Influence on Contemporary International Criminal Justice. In L. Daqun & Z. Binxin, *Historical War Crimes Trial in Asia* (pp. 93-111). Oslo: Torkel Opsahl Academic EPublisher. Retrieved, on 14 September 2025, from: <https://www.toaep.org/ps-pdf/27-liu-zhang>